Abstrakt

Cílem této knihy je popsat recepci české literatury ve Španělsku v letech 1900–2015 s důrazem na němčinu jako zprostředkující jazyk překladu mezi češtinou a španělštinou a začlenit tak české bádání v této oblasti do širšího mezinárodního kontextu zkoumání role jednotlivých jazyků a kultur ve vícejazyčných společenstvích. Práce navazuje na otázky dílčím způsobem zpracovávané v předchozím výzkumu (Uličný 2005, Špirk 2011, 2014, Cuenca 2013).

Teoretická část nejprve krátce představuje historický kontext obou zemí, komentuje jejich vzájemné vztahy v průběhu 20. století, popisuje nakladatelský sektor a fungování oficiální cenzury. Dále detailně zkoumá fenomén nepřímých překladů a přináší nejrůznější pohledy, jak je studovat, přičemž vyzdvihuje nejen význam paratextuálního materiálu, tj. paratextů (Genette 1982, 1987) a metatextů (Popovič 1975, 1983), ale i vliv cenzury a převládající ideologie (Abellán 1980, 1982, 1987; Neuschäfer 1994). Z metodologického hlediska se práce inspiruje jak českou a slovenskou translatologií (Levý, Popovič) tak i španělským projektem TRACE (Rabadán, Merino).

Empirická část zkoumá získaný materiál. Jako metodologické nástroje pro analýzu cenzorských zpráv získaných z archivu AGA, recenzí, peritexů, rozhovorů (či korespondence) nám poslouží kritická analýza diskurzu, introspekce autora a orální historie. Korpus čítá 18 překladů z druhé ruky české prózy převedené do španělštiny z německé verze. Případové studie se zaměřují na Haškův román *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války* (1920-1923) a na Kunderův román *Žert* (1967), zakládají se jak na makrotextuální tak i mikrotextuální analýze.

Závěr shrnuje a komentuje zjištěné výsledky, verifikuje, či falzifikuje počáteční hypotézy a nastiňuje směry dalšího výzkumu. Bádání napomohlo načrtnout „osudy" české literatury v zahraničí a popsat dojem cílového čtenáře a reakci v cílové kultuře. Zároveň přispívá k osvětlení česko-španělských literárních vztahů s přihlédnutím ke kulturně-zprostředkujícímu potenciálu německého jazyka.

Abstract

The objective of this book is to describe the reception of Czech literature in Spain between 1900 and 2015 with a special emphasis on German as a mediating language for translation between Czech and Spanish, placing Czech research of this phenomenon into a broad international context of investigating the role of languages and cultures in multilingual communities. The book further explores issues partially covered by previous research (Uličný 2005, Špirk 2011, 2014, Cuenca 2013).

The theoretical part first provides a short historical context of both countries, commenting on their bilateral relations during the 20th century, analysing the publishing sector and describing the official censorship. It then provides a detailed investigation of indirect translations and introduces diverse methods in which they can be explored, highlighting the importance of paratextual material, that is paratexts (Genette 1982, 1987) and metatexts (Popovič 1975, 1983), and the influence of censorship and dominant ideology (Abellán 1980, 1982, 1987; Neuschäfer 1994). Methodologically, the present work relies on Czech and Slovak translation studies (Levý, Popovič) and the Spanish TRACE project (Rabadán, Merino).

The empirical part uses the methodological tools of critical discourse analysis, author's introspection, oral history and micro-textual analysis to analyse censorship reports obtained from the AGA archive, reviews, peritexts, interviews (or correspondence). The corpus contains 18 second-hand translations of Czech fiction translated into Spanish via German. The case studies are devoted to Jaroslav Hašek's novel *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války* (1920-1923) and Milan Kundera's novel *Žert* (1967), applying macro-textual and micro-textual analysis.

The conclusion summarises and discusses the findings and outlines the possible lines of future research. The research introduced in the present book follows the trajectory of Czech literature in other cultures and describes the impressions and reactions it provoked in the target culture. Simultaneously, the research aspires to contribute to the explanation of Czech-Spanish literary relations in the 20th century, discussing the potential of German as a mediator between cultures.